Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2911

Vragen van het lid **Teunissen** (PvdD) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de uitbreiding van Amerikaanse sancties tegen het Internationaal Strafhof* (ingezonden 17 juli 2026).

Antwoord van Minister **Berendsen** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 1 september 2026).

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van de berichtgeving dat de Amerikaanse regering een nieuwe campagne is gestart tegen het Internationaal Strafhof (ICC), waarbij onder meer aanvullende sancties, visumbeperkingen en diplomatieke druk worden overwogen tegen personen die betrokken zijn bij het werk van het Hof?[1]

Antwoord 1
Ja. Zo heeft de Amerikaanse regering op 18 augustus jl. een ambtsdrager en een medewerker van het Internationaal Strafhof op de Amerikaanse sanctielijst geplaatst.

Vraag 2
Welke gevolgen hebben deze aangekondigde Amerikaanse maatregelen volgens u voor lopende onderzoeken van het Internationaal Strafhof, waaronder onderzoeken naar de oorlogen in Oekraïne, Sudan en de Palestijnse gebieden?

Antwoord 2
De onderzoeken die het Internationaal Strafhof uitvoert, vormen een essentieel onderdeel van de strijd tegen straffeloosheid voor internationale misdrijven. Nederland respecteert de onafhankelijkheid van het Internationaal Strafhof en mengt zich derhalve niet in het onderzoeks- en vervolgingsbeleid van het Hof. Het is van belang dat de organen van het Strafhof hun mandaat onafhankelijk – en zonder bedreigingen en intimidaties – kunnen uitvoeren. Momenteel gaat het Hof gestaag door met zijn belangrijke werkzaamheden. Wel bestaat een risico dat partijen, zoals non-gouvernementele organisaties,

[1] https://www.nrc.nl/nieuws/2026/07/14/amerikaanse-regering-zegt-campagne-te-beginnen-tegen-medewerkers-internationaal-strafhof-a4932468?utm_source=clipboard&utm_medium=clipboard&utm_campaign=share&utm_term=share-modal

ah-tk-20252026-2911
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

minder bereid zijn informatie te delen met het Hof uit angst voor de gevolgen.

Vraag 3
Welke concrete maatregelen neemt Nederland als gastland om het Hof en zijn medewerkers te beschermen tegen de aangekondigde Amerikaanse maatregelen, aangezien Nederland als gastland heeft verklaard achter het Internationaal Strafhof en zijn medewerkers te staan?

Antwoord 3
Het is zaak dat de 125 verdragspartijen er samen voor zorgen dat het Hof zo onbelemmerd mogelijk kan blijven functioneren. Als gastland heeft Nederland daarbij een bijzondere verantwoordelijkheid op basis van het Zetelverdrag tussen het Internationaal Strafhof en het Gastland. Nederland staat dan ook in zeer nauw contact met het Hof en heeft zich de afgelopen jaren op verschillende terreinen ingezet voor de mitigatie van de gevolgen van de Amerikaanse sancties. Deze inzet zal de komende tijd onverminderd worden voortgezet.
Daarnaast bekijkt Nederland ook naar aanleiding van de laatste ontwikkelingen samen met het Hof en gelijkgezinde partners welke stappen genomen kunnen worden om het Hof te blijven beschermen waar nodig.

Vraag 4
Welke concrete diplomatieke stappen heeft Nederland sinds de aankondiging van deze campagne richting de Verenigde Staten ondernomen? Acht u de tot nu toe genomen stappen afdoende? Zo ja, waarom?

Antwoord 4
De positie van de VS over het Internationaal Strafhof is niet nieuw, wel is de toon zorgelijk, evenals de directe druk op alle verdragspartijen. We voeren hierover al geruime tijd gesprekken met de VS, en spreken ons uit over acties die het Hof ondermijnen. Die gesprekken gaan onverminderd door. Onze zorgen over deze VS campagne tegen het Internationaal Strafhof worden sinds de aankondiging in deze gesprekken overgebracht. We blijven ons tegelijkertijd inzetten voor de dialoog met de VS ter voorkoming van verdere escalatie.
Nederland heeft daarnaast publiekelijk verklaard dat het als gastland en verdragspartij achter het Hof en zijn medewerkers staat. Nederland geeft daarbij aan dat internationale hoven en tribunalen hun mandaat zonder inmenging moeten kunnen uitvoeren. Deze boodschap heeft Nederland ook uitgedragen richting Europese lidstaten, Europese instellingen en verdragspartijen bij het Statuut van Rome. Nederland staat in voortdurend contact met gelijkgezinde partners om te bespreken welke stappen genomen kunnen worden om het Hof te blijven beschermen waar nodig, inclusief door gezamenlijke *outreach*. Tijdens de komende UN *High Level Week* in New York zal in overleggen met gelijkgezinde partners de toegenomen druk op en campagne tegen het Hof aan bod komen.

Vraag 5
Hoe beoordeelt u de aankondiging van de Amerikaanse regering andere landen te willen bewegen hun steun aan het Internationaal Strafhof in te trekken en landen die afhankelijk zijn van Amerikaanse veiligheids- of ontwikkelingssteun onder druk te willen zetten om zich tegen het Hof uit te spreken? Welke gevolgen verwacht u hiervan voor de internationale steun voor het Internationaal Strafhof en de internationale rechtsorde en welke concrete inzet pleegt Nederland om die steun te behouden en te versterken?

Antwoord 5
Het kabinet heeft kennis genomen van de VS-boodschappen. De VS-positie is niet nieuw, maar de toon is wel zorgelijk evenals de directe druk op alle verdragspartijen. Nederland is in nauw overleg met andere verdragspartijen bij het Statuut van Rome om te kijken of, en zo ja, welke concrete maatregelen er na de aankondiging volgen en welke stappen ondernomen moeten worden om het Hof te blijven beschermen waar nodig. Het is belangrijk om samen met gelijkgezinde partners achter het Hof te blijven staan. Ondanks uitdagingen, zoals de diplomatieke inzet van de VS om het Hof te ondermij-

nen, is het belangrijk een constructieve relatie met de VS te onderhouden en in te zetten op een diplomatieke oplossing.

Vraag 6
Hoe beoordeelt u de bredere gevolgen van deze Amerikaanse sancties voor de geloofwaardigheid van het internationaal recht en in het bijzonder voor de bescherming van slachtoffers van internationale misdrijven?

Antwoord 6
Het Internationaal Strafhof belichaamt het idee dat de vervolging van de meest ernstige misdrijven een gedeelde verantwoordelijkheid is van de internationale gemeenschap. Ernstige en grootschalige mensenrechtenschendingen en internationale misdrijven zoals agressie, oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en genocide, mogen niet onbestraft blijven. Juist voor slachtoffers is het van groot belang dat daders ter verantwoording worden geroepen. Mede daarom staat Nederland pal achter het Hof en keurt het acties die het Hof ondermijnen ten zeerste af. Ondanks reeds opgelegde VS sancties, gaat het Hof gestaag door met zijn belangrijke werkzaamheden.

Vraag 7
Bent u bereid binnen de Europese Unie te pleiten voor concrete gezamenlijke maatregelen om de gevolgen van de Amerikaanse sancties voor het Internationaal Strafhof te beperken en het onafhankelijke functioneren van het Hof te beschermen? Zo nee, waarom niet?[2]

Antwoord 7
Zoals meermaals met de Kamer is gedeeld, pleit het kabinet al geruime tijd in Europees verband voor maatregelen ter bescherming van het onafhankelijk functioneren van het Hof en ter mitigatie van sancties, en blijft het kabinet dit doen. In EU-verband worden hierop belangrijke stappen gezet. Dit werk is echter gebaat bij een zekere mate van vertrouwelijkheid. Wel zichtbaar is de publieke steun die vanuit de EU duidelijk is, bijvoorbeeld in de conclusies van de Europese Raad (juni 2026) en de verklaringen van de Europese Commissie en Hoge Vertegenwoordiger Kallas (op *International Justice Day* 2026). Nederland heeft deze initiatieven sterk aangemoedigd en gesteund.

Vraag 8
Bent u bereid aanvullende financiële, diplomatieke of praktische ondersteuning aan het Internationaal Strafhof te bieden als de aangekondigde Amerikaanse maatregelen het functioneren van het Hof verder belemmeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8
Indien de Verenigde Staten overgaan tot aanvullende maatregelen die het functioneren van het Hof verder belemmeren, zal het kabinet, in nauwe samenwerking met het Hof en andere verdragspartijen, bezien welke stappen kunnen worden genomen om het Hof diplomatiek en praktisch te blijven beschermen en ondersteunen waar nodig en mogelijk.

Vraag 9
Daar waar de Europese Commissie de bedreigingen aan het adres van functionarissen van het Internationaal Strafhof heeft geduid als «We willen straffeloosheid bestrijden. Bedreigingen aan het adres van functionarissen van het hof zijn onaanvaardbaar»[3], acht u de huidige Nederlandse inzet voldoende om het Hof daadwerkelijk te beschermen? Zo ja, welke concrete resultaten heeft deze inzet tot dusver opgeleverd?

---

[2] https://www.amnesty.nl/actueel/vs-ondermijnen-internationale-rechtsorde-met-aanval-op-internationaal-strafhof

[3] https://nos.nl/artikel/2623019-vs-voert-druk-op-strafhof-op-vs-wil-vrijbrief-om-internationaal-recht-te-schenden?utm_source=chatgpt.com

Antwoord 9
Nederland deelt het door de Europese Commissie geuite standpunt dat bedreigingen aan het adres van functionarissen van het Hof onaanvaardbaar zijn. Het kabinet acht de huidige Nederlandse inzet in lijn met de verantwoordelijkheid van Nederland als gastland en verdragspartij en blijft deze inzet voortdurend evalueren en bijstellen waar nodig.
Het voornaamste concrete resultaat is dat de Nederlandse inzet er aan heeft bijgedragen dat het Hof ondanks de opgelegde sancties tegen functionarissen van het Internationaal Strafhof, tot dusverre in staat is geweest verreweg de meeste werkzaamheden ongehinderd voort te zetten.
Concreet heeft Nederland zich bijvoorbeeld ingezet voor de mogelijkheid tot inzet en de verhoging van het *Contingency Fund* bij het Internationaal Strafhof en EU maatregelen voor bescherming (incl. de voorbereiding van snelle activering van het *Blocking Statute* in EU-verband wanneer de Commissie daartoe een voorstel doet). Ook was Nederland aanjager en organisator van expertbijeenkomsten met EU-lidstaten, verdragspartijen en dienstverleners over mitigatie om tot praktische oplossingen te komen om het Hof te ondersteunen en mitigatiemaatregelen af te stemmen.

Vraag 10
Welke aanvullende maatregelen bent u bereid te nemen indien de Verenigde Staten daadwerkelijk overgaan tot verdere sancties, visumbeperkingen of andere maatregelen tegen het Internationaal Strafhof of personen die werkzaam zijn voor of betrokken zijn bij het Hof?

Antwoord 10
Nederland heeft ook naar aanleiding van de Amerikaanse sancties van 18 augustus jl. publiekelijk verklaard de sancties af te keuren en als gastland en verdragspartij achter het Hof en zijn medewerkers te staan. Ook heeft Nederland benadrukt dat internationale hoven en tribunalen hun mandaat zonder inmenging moeten kunnen uitvoeren. We voeren al geruime tijd gesprekken met de VS en spreken ons uit over acties die het Hof ondermijnen. Die gesprekken zetten we onverminderd voort. Het is belangrijk een constructieve relatie met de VS te onderhouden en te blijven inzetten op een diplomatieke oplossing.
Bij verdere sancties of andere maatregelen tegen het Hof zal Nederland, afhankelijk van de aard en omvang daarvan, in nauwe samenwerking met het Hof en de overige verdragspartijen inzetten op passende maatregelen om de effecten zo veel mogelijk te mitigeren. Hier kan nu nog niet op vooruit worden gelopen. Indien dit aan de orde komt, wordt de Kamer hierover zoals gebruikelijk geïnformeerd.

Vraag 11
Kunt u deze vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 11
Ja.